

Etusivu>Sinun oikeutesi>Syytetyt (rikosoikeudelliset menettelyt)

Syytetyt (rikosoikeudelliset menettelyt)

Espanja

Näillä tietosivuilla selitetään, mitä tapahtuu, kun henkilöä epäillään tai syytetään rikoksesta, jota käsitellään oikeudenkäynnissä.

Espanjan perustuslaki suojaa ihmisarvoa, loukkaamattomia ihmisoikeuksia, yksilön oikeutta kehittää vapaasti itseään, lain noudattamista ja muiden ihmisten oikeuksien kunnioittamista.

Perustuslaki sisältää itsessään kansalaisten perusoikeudet ja -vapaudet, jotka vastaavat ihmisoikeuksien yleismaailmallista julistusta ja Espanjan ratifioimia kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia.

Espanjan perustuslakiin sisältyviä yleisiä perusoikeuksia tarkennetaan kansallisessa lainsäädännössä.

Tutkinnan kohteena olevan osapuolen tai syytetyt oikeudet rikosoikeudellisessa menettelyssä määritellään erityisesti Espanjan rikosprosessilaissa (*Ley de Enjuiciamiento Criminal*), jossa

käsitettävä 'tutkinnan kohteena oleva osapuoli' (*investigado*) käytetään viittaamaan henkilöön, jonka osalta pyritään selvittämään, liittyykö hän jotenkin tutkittavana olevaan rikokseen,

käsitettävä 'syytetty' (*encausado*) käytetään viittaamaan yleisesti henkilöön, jota oikeusviranomainen tutkinnan päätyttyä syyttää virallisesti osallistumisesta tietyn rikoksen tekemiseen,

käytetään lisäksi espanjankielisiä käsitteitä 'acusado' (yleensä henkilö, jota syytetään suullisessa menettelyssä) ja 'procesado' (yleensä henkilö, jota syytetään tietyntyyppisessä rikosoikeudellisessa menettelyssä). Näistä molemmista voidaan käyttää suomen kielessä sanaa 'syytetty', ja niitä voidaan käyttää keskenään vaihtoehtoisesti espanjankielisen käsitteen 'encausado' kanssa menettelyn asianmukaisissa vaiheissa.

Yksityiskohtaisia tietoja rikoksen uhrin oikeuksista on saatavilla [täällä](#).

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Rikosasian syntyminen

Menettely voidaan aloittaa

tekemällä kantelu toimivaltaiselle viranomaiselle (poliisi, syyttäjänvirasto tai tuomioistuin)

kenen tahansa tekemän kantelun perusteella riippumatta siitä, onko kantelun tekijä rikoksen uhri vai ei

poliisin antaman lausunnon perusteella

tutkintatuomarin oman aloitteen perusteella.

Tutkintavaihe

Rikosoikeudellisen menettelyn aloittamisen jälkeen aloitetaan esitutkintavaihe (*instrucción*), joka kattaa oikeudenkäynnin valmistelevat vaiheet. Tällöin tutkitaan ja todistetaan mahdolliset rikokset, kaikki niiden luokitteluun mahdollisesti vaikuttavat olosuhteet sekä rikosentekijöiden syyllisyys. Näin voidaan suorittaa henkilöihin liittyvät varotoimenpiteet ja turvata heidän taloudelliset vastuunsa.

Tutkinnan päättäminen

Esitutkinnan loppuun saattaminen voi johtaa

menettelyn hylkäämiseen ja sen päättämiseen, jos rikoksesta ei ole näyttöä tai jos rikosentekijä ei ole tiedossa

menettelyn jatkamiseen siten, että siirrytään niin sanottuun välivaiheeseen, jonka tarkoituksena on määrittää, onko kaikki tarvittavat tutkintatoimet suoritettu ja onko aihetta nostaa syyte

asianomaisten osapuolten kutsumiseen oikeudenkäyntiin sen jälkeen, kun asiaankuuluvat syytekirjelmä ja puolustuksen vastine on tarvittaessa toimitettu.

Oikeudenkäynti

Oikeudenkäynti, joka on julkinen (joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta), käydään siten, että tuomari tai tuomioistuin on muu kuin tutkinnan toteuttanut tuomari tai tuomioistuin. Oikeudenkäynti päättyy tuomioon, joka voi olla

vastaajalle annettu tuomio tai

tuomio vastaajan hyväksi.

Molemmissa tapauksissa kumpi tahansa osapuoli voi hakea muutosta tuomioon ylemmältä tuomioistuimelta.

Tietosivut

Lisätietoja prosessin kaikista vaiheista ja oikeuksistasi on tietosivuilla. Tässä esitetyt tiedot eivät korvaa oikeudellista neuvontaa, vaan ne ovat ainoastaan ohjeellisia.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa jäsenvaltioiden rikosoikeudenkäyntimenettelyissä, eikä se voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä tietosivuilla kerrotaan, miten ja missä valituksen voi tehdä.

Tarvittavat tiedot seuraavista aiheista löytyvät alla olevien linkkien kautta:

1 - Vastaajan oikeudet rikostutkinnan aikana

2 - Vastaajan oikeudet oikeudenkäynnin aikana

3 - Vastaajan oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

Päivitetty viimeksi: 17/01/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

1 - Vastaajan oikeudet rikostutkinnan aikana

Olen toisen valtion kansalainen. Vaikuttaako se tutkintaan?

Yleensä tutkinnan kohteena olevan osapuolen ulkomaalaisuus ei vaikuta rikostutkintaan. Ulkomaalaisilla on samat oikeudet kuin tutkinnan kohteena olevilla Espanjan kansalaisilla, ja heille myönnetään myös tiettyjä erityisoikeuksia. Sellainen on esimerkiksi oikeus maksuttomaan tulkkausapuun, jos ulkomaalainen ei ymmärrä tai puhu espanjaa tai sitä virallista kieltä, jota menettelyssä käytetään. Jos ulkomaan kansalainen on otettu kiinni rikostutkinnan yhteydessä, hänellä on oikeus siihen, että hänen vapaudenmenetyksensä ja säilöönottopaikkansa, jossa häntä kulloinkin pidetään, ilmoitetaan ulkomaan kansalaisen

oman maan konsuliedustustolle. Lisäksi hänellä on oikeus siihen, että hänen oman maansa konsuliviranomaiset saavat tavata häntä, sekä oikeus olla yhteydessä ja kirjeenvaihdossa heidän kanssaan.

Tutkinnan kohteena olevan osapuolen ulkomaan kansalaisuus voidaan ottaa huomioon päätettäessä hänen yksilöllisestä tilanteestaan (tutkintavankeus) rikosoikeudellisen menettelyn aikana sekä muista oikeuksista vähemmän rajoittavista toimenpiteistä, kuten passin takavarikoinnista tai maastapoistumiskiellosta.

Mitä vaiheita rikostutkintaan kuuluu?

Rikostutkinnan tavoitteena on kerätä näyttöä rikoksen mahdollisesta tekemisestä ja tunnistaa väitetyt rikosentekijät.

Tässä on kaksi vaihetta:

Poliisivaihe: Poliisi tutkii tiedossa olevat tosiseikat, jotka saattavat täyttää rikoksen tunnusmerkistön. Tätä varten poliisi muun muassa ottaa yhteyttä kaikkiin henkilöihin, joiden oletetaan liittyvän tapahtumiin, ja etsii aineellista näyttöä ja todistajia.

Oikeudellinen vaihe (ennen oikeudenkäyntiä): Jos poliisi havaitsee viitteitä rikollisesta toiminnasta ja tunnistaa syyllisiksi väitetyt osapuolet, se ilmoittaa rikoksesta tutkintatuomarille, joka käynnistää vastaavan rikosoikeudellisen menettelyn ja toteuttaa tapauksen mukaan tarpeellisiksi katsomansa toimenpiteet (mm. tutkinnan kohteena olevien osapuolten ja todistajien kuulustelut, asian kannalta merkityksellisten asiakirjojen hankkiminen, kotietsinnät ja aineanalyysit). Jos rikoksen tekemisestä ei löydy todisteita tai rikosentekijä on tuntematon, tapauksen käsittely lopetetaan.

Jos todetaan, että rikoksen tekemisestä on näyttöä, ryhdytään järjestelyihin menettelyn jatkamiseksi siirtymällä niin sanottuun välvaiheeseen. Sen tarkoituksena on määrittää, onko kaikki tarvittavat tutkintatoimet suoritettu ja onko syytä nostaa syyte.

Asianomaiset osapuolet kutsutaan oikeudenkäyntiin sen jälkeen, kun asiaankuuluvat syytekirjelmä ja puolustuksen vastine on tarvittaessa toimitettu.

Espanjan syyttäjälaitokselle (*Ministerio Fiscal*) on tiedotettava rikostutkinnan etenemisestä kaikissa sen vaiheissa, ja se voi pyytää tutkintatuomaria (*Juez de Instrucción*) toteuttamaan kaikki tarpeellisiksi katsomansa tutkintatoimet. Jos syyttäjälaitos katsoo, että rikoksen tekemisestä tai tekijöistä ei ole riittävästi näyttöä, se voi pyytää, että asian käsittely lopetetaan. Jos sen sijaan on saatu riittävästi näyttöä henkilöön kohdistuvasta rikoksesta, syyttäjä nostaa syytteen tutkinnan päätyttyä.

Todisteiden kerääminen / Tutkintavaltuudet

Rikospoliisi (*Policía Judicial*) vastaa tutkintamenettelyistä, joita tarvitaan sen selvittämiseksi, onko lakia rikottu, asiaankuuluvien todisteiden keräämiseksi ja rikosentekijöiden tunnistamiseksi. Tämä toteutetaan esitutkinnasta vastaavan tuomarin valvonnassa. Hänen on kaikissa tapauksissa annettava lupa kaikkiin sellaisiin tutkintatoimiin, jotka loukkaavat perusoikeuksia (mm. kotietsinnät ja viestinnän kuuntelu). Espanjan syyttäjälaitokselle (*Ministerio Fiscal*) on tiedotettava rikostutkinnan etenemisestä kaikissa sen vaiheissa. Se voi pyytää tutkintatuomaria toteuttamaan kaikki tarpeellisiksi katsomansa tutkintatoimet.

Pidätys

Yleisenä sääntönä on, että pidätys ei saa kestää pidempään kuin on ehdottoman välttämätöntä tosiseikkojen selvittämiseen tähtäävien tutkimusten toteuttamiseksi eikä missään tapauksessa kauempaa kuin 72 tuntia. Se on enimmäisaika, jonka jälkeen pidätetty on vapautettava tai luovutettava oikeusviranomaiselle.

Poliisi voi määrätä pidättämisestä, ja poliisin on tehtävä se laissa säädettyissä tapauksissa. Pidätysmääräyksen voi antaa myös Espanjan syyttäjälaitos tai suoraan tutkintatuomari. Poikkeustapauksissa pidätyksen voivat tehdä yksityishenkilöt, joiden on luovutettava pidätetty välittömästi oikeusviranomaiselle. Pidätyksen on tapahduttava siten, että pidätetyn henkilölle, maineelle ja omaisuudelle aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa. Pidätyksen määrääjien ja sen toteuttamisesta vastaavien henkilöiden on varmistettava, että pidätetyn perustuslaillisia oikeuksia kunniaan, yksityisyyteen ja julkisuuskuvaan kunnioitetaan asianmukaisesti.

Kun poliisi on suorittanut tutkimukset tosiseikkojen selvittämiseksi lakisääteisen 72 tunnin määräajan kuluessa, pidätetty vapautetaan tai luovutetaan oikeusviranomaiselle.

Kuulustelu

Tutkinnan kohteena olevalle osapuolelle ilmoitetaan hänen oikeuksistaan, ja häntä pyydetään antamaan lausunto tutkittavista seikoista. Tutkinnan kohteena oleva osapuoli voi halutessaan vaieta ja olla antamatta lausuntoa, olla vastaamatta mihinkään esitetystä kysymyksestä tai ilmoittaa, että hän antaa lausuntonsa vasta tuomarille.

Tutkinnan kohteena oleva osapuoli voi vapaasti nimetä asianajajan, mutta jos hän ei nimeä asianajajaa, häntä avustaa virallisesti nimetty asianajaja. Hänellä on myös oikeus tavata asianajajansa yksityisesti ennen lausunnon antamista.

Jos tutkinnan kohteena oleva osapuoli on ulkomaan kansalainen eikä ymmärrä tai puhu espanjaa tai sitä virallista kieltä, jolla menettely tapahtuu, jos hän on kuuro tai kuulovammaisen tai jos hänellä on kielellisiä vaikeuksia, hänellä on oikeus saada maksutta tulkki avukseen.

Tutkinnan kohteena olevalla osapuolella on oikeus olla antamatta lausuntoa itseään vastaan.

Tutkinnan kohteena oleva osapuoli voi myös alusta alkaen ilmoittaa olevansa syyllinen kaikkiin tai joihinkin niistä rikoksista, joista häntä syytetään. Tämä ei estä tutkinnan jatkamista tai oikeudenkäynnin järjestämistä. Rangaistuksesta ja rikoksesta riippuen voidaan kuitenkin järjestää nopeutettu oikeudenkäynti. Näissä tapauksissa tutkinnan kohteena olevaa osapuolta edustava asianajaja voi tehdä Espanjan syyttäjälaitoksen kanssa sopimuksen siitä, että tuomio annetaan mutta rangaistusta lievennetään.

Tutkintavankeus

Tutkintavankeus voidaan määrätä vain, jos tutkintatuomari katsoo sen aiheelliseksi, edellyttäen, että Espanjan syyttäjälaitos ja/tai mahdollinen syyttäjä pyytää sitä.

Tätä koskevien oikeudellisten edellytysten on joka tapauksessa täytyttävä ja toimenpiteellä on oltava oikeutettu tavoite (uhrin suojeleminen ja/tai pakenemisen, rikoksen uusimisen tai todisteiden hävittämisen tai salaamisen torjuminen).

Vastaajan oikeudet rikostutkinnan aikana

Jokainen, jota syytetään rangaistavasta rikoksesta, voi käyttää oikeuttaan puolustukseen oikeudenkäynnissä sen jälkeen, kun hänelle on kerrottu hänen oikeuksistaan. Tätä varten hänelle annetaan helposti ymmärrettävällä kielellä tiedot seuraavista oikeuksista:

oikeus saada tietoa siitä, mistä häntä syytetään, sekä kaikista tutkinnan aiheeseen ja syytteisiin liittyvistä muutoksista

oikeus tutustua menettelyyn puolustautumisoikeuden turvaamiseksi hyvissä ajoin ja joka tapauksessa ennen lausunnon antamista

oikeus toimia rikosoikeudenkäyntimenettelyissä ja käyttää puolustautumisoikeutta lain mukaisesti

oikeus nimetä vapaasti asianajaja (Espanjan rikosprosessilaissa lueteltuja poikkeuksia lukuun ottamatta)

oikeus pyytää maksutonta oikeusapua, oikeusavun pyytämistä koskeva menettely ja oikeusavun saamisen edellytykset

oikeus maksuttomiin käännöksiin ja maksuttomaan tulkkaukseen Espanjan rikosprosessilain mukaisesti

oikeus pysyä vaieti ja olla antamatta lausuntoa ja olla vastaamatta mihinkään esitetystä kysymyksestä

oikeus olla antamatta lausuntoa itseään vastaan ja olla todistamatta itseään vastaan.

Oikeus tulkkaukseen ja käännöksiin

Kaikille tutkinnan kohteena oleville henkilöille ilmoitetaan välittömästi kirjallisesti, selkeästi, ymmärrettävästi ja kielellä, jota he ymmärtävät, teoista, joista heitä syytetään, sekä heidän oikeuksistaan. Erityisesti ilmoitetaan oikeudesta saada maksutta tulkkausapua, jos kyseessä on ulkomaan kansalainen, joka ei ymmärrä tai puhu espanjaa tai sitä virallista kieltä, jolla menettely toteutetaan, tai jos henkilö on kuuro tai kuulovammainen tai jos hänellä on kielellisiä vaikeuksia.

Tutkintavaiheessa tämä oikeus toteutuu siten, että tutkinnan kohteena olevalla henkilöllä on oikeus käyttää tulkkia, joka käyttää sellaista kieltä, jota hän ymmärtää, kaikissa menettelyissä, joissa hänen läsnäolonsa on tarpeen, mukaan lukien poliisin tai Espanjan syyttäjälaitoksen suorittamat kuulustelut ja kaikki tuomioistuinkuulemiset. Lisäksi hänellä on oikeus käyttää tulkkia asianajajansa kanssa käymissään keskusteluissa, jotka liittyvät suoraan myöhempiin kuulusteluihin tai lausunnon antamiseen tai ovat välttämättömiä muutoksenhakua tai muita menettelyyn liittyviä hakemuksia varten.

Oikeus saada tietoa ja tutustua asiakirja-aineistoon

Yleisesti ottaen sinulla on oikeus saada tietoa siitä, mistä sinua syytetään, sekä kaikista tutkinnan aiheeseen ja syytteisiin liittyvistä muutoksista. Sinulla on myös oikeus tutustua menettelyihin puolustautumisoikeutesi turvaamiseksi hyvissä ajoin, joka tapauksessa ennen lausunnon antamista, laissa säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta.

Jos sinut on pidätetty, sinulle kerrotaan myös pidätyksen syistä ja oikeuksistasi (erityisesti oikeudesta tutustua niihin menettelyyn osiin, jotka ovat olennaisia pidätyksen tai vapaudenmenetyksen laillisuuden riittauttamiseksi).

Oikeus asianajajaan ja oikeus ilmoittaa tilanteesta kolmannelle osapuolelle

Sinulla on oikeus nimetä vapaasti asianajaja (Espanjan rikosprosessilaissa säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta) ja saada kyseiseltä asianajajalta apua ilman aiheetonta viivytystä. Puolustautumisoikeuteen kuuluu nimeämäsi asianajajan oikeudellinen apu, tai jos et nimeä asianajajaa, viran puolesta nimitetyn asianajajan oikeudellinen apu. Asianajajan kanssa voit pitää yhteyttä ja tavata yksityisesti, myös ennen kuin annat lausuntonsi poliisille, Espanjan syyttäjälaitokselle tai oikeusviranomaiselle (laissa säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta). Asianajaja on läsnä kaikissa lausunnonantotilaisuuksissa sekä mahdollisissa tiedonantojen kuittauksissa, todistajien kuulemisissa ja tapahtumakulkujen selvitysmenettelyissä.

Jos sinut pidätetään, sinulla on milloin tahansa oikeus siihen, että perheenjäsenellesi tai valitsemallesi henkilölle ilmoitetaan ilman aiheetonta viivytystä vapaudenmenetyksestäsi ja paikasta, jossa sinua pidetään. Ulkomaan kansalaisilla on oikeus siihen, että edellä mainituista olosuhteista ilmoitetaan heidän oman maansa konsuliedustustolle.

Sinulla on myös oikeus olla ilman aiheetonta viivytystä puhelimitse yhteydessä valitsemaasi kolmanteen osapuoleen. Ulkomaan kansalaisilla on oikeus siihen, että heidän oman maansa konsuliviranomaiset vierailevat heidän luonaan, sekä yhteydenpitoon ja kirjeenvaihtoon heidän kanssaan.

Oikeus saada maksutonta oikeusapua

Sinulla on oikeus saada maksutonta oikeusapua, jos olet Espanjan kansalainen tai Espanjassa laillisesti asuva ulkomaan kansalainen ja voit laissa säädettyllä tavalla osoittaa, että sinulla ei ole riittäviä varoja oikeudenkäyntiin.

Oikeus maksuttomaan oikeusapuun käsittää vapautuksen asianajajien ja lakimiesten palkkioista silloin, kun heidän osallistumisensa on lakisääteisesti pakollista ja silloin, kun tuomari tai tuomioistuin nimenomaisesti vaatii sitä asianosaisten yhdenvertaisen kohtelun takaamiseksi menettelyissä, vaikka se ei olisikaan pakollista. Asianajajan apu myönnetään pidätetyille tai vangille, joka ei ole nimittänyt asianajajaa, kaikissa poliisitoimissa, jotka eivät ole seurausta meneillään olevasta oikeudellisesta menettelystä, tai hänen saapuessaan ensimmäistä kertaa oikeusviranomaisen kuultavaksi, mukaan luettuna keskinäiseen oikeusapuun perustuva menettely. Sukupuoleen perustuvan väkivallan, terrorismin ja ihmiskaupan uhrien sekä alaikäisten, kehitysvammaisten tai mielenterveysongelmista kärsivien henkilöiden osalta maksuttomaan oikeusapuun sisältyy maksutonta neuvontaa ja ohjausta välittömästi ennen valituksen tai rikosilmoituksen tekemistä.

Mitä pitäisi tietää seuraavista seikoista?

Syyttömyysolettama

Syyttömyysolettama on rikosoikeudellisissa menettelyissä tutkinnan kohteena olevan tai syytetytyn osapuolen oikeus tulla kohdelluksi syyttömänä, kunnes hänelle on annettu lainvoimainen tuomio.

Syyttömyysolettamalla on kaksi puolta: kohtelua koskeva sääntö ja tuomiota koskeva sääntö. Kohtelua koskeva sääntö on, että tutkinnan kohteena olevaa osapuolta on kohdeltava niin kuin hän olisi syytön, ellei hänelle ole annettu lopullista tuomiota, joka osoittaa muuta. Tuomiota koskevassa säännössä syyttömyysolettama vaikuttaa todisteiden arviointiin, sillä rikosoikeudellisissa menettelyissä tuomarin on lähdeittävä siitä olettamuksesta, että tutkinnan kohteena oleva osapuoli on syytön. Jos siis syyttäjä ei kykene osoittamaan syytettä kaikilta osin toteen, syytetytyn väliaikaisesti oletetusta syyttömyydestä tulee lopullinen.

Oikeus vaieta ja oikeus olla todistamatta itseään vastaan

Tutkinnan kohteena olevan osapuolen oikeus vaieta ja olla todistamatta itseään vastaan on perusoikeus, jota hänen on voitava käyttää ilman mitään kielteisiä seurauksia.

Syytetytyn vaikeneminen ei voi korvata riittävien syyttäjän todisteiden puuttumista. Toisin sanoen syyttäjän on syytetytyn lausunnosta riippumatta osoitettava, että rikoksen tekemisestä on näyttöä. Tapauksissa, joissa näyttöä on, syytetytyn vaikenemisen voidaan katsoa vahvistavan hänen syyllisyytensä, jos syytetty ei syyttäjän todistusaineiston nähtyään vastaa tai anna riittäviä vapauttavia selityksiä. Siksi on tärkeää, että syytetty on tietoinen syyttäjän näytöstä ennen lausunnon antamista.

Jos syyttäjällä ei ole riittävästi näyttöä syytettyä vastaan, tämän vaikenemista ei voida käyttää syyttäjän todisteiden puuttumisen sijasta.

Todistustaakka

Todistustaakka on yksinomaan syyttäjällä – ei puolustuksella. Syyttömyysolettama siirtää todistustaakan syyttäjälle, joka on yksinään vastuussa rikosväitteen muodostavien tosiseikkojen todistamisesta (vastuu ei koskaan ole puolustuksella). Tämän todistusmenettelyn on myös oltava riittävä, jotta tuomioistuin saa todisteet paitsi siitä, että kyseessä on rangaistava teko, myös siitä, että juuri syytetty on rikosoikeudellisessa vastuussa kyseisestä teosta.

Alaikäisiä koskevat erityistakeet

Jos tutkinnan kohteena oleva henkilö on alaikäinen, rikosoikeudellisen menettelyn esitutkinnan toteuttaa Espanjan nuorisosyyttäjälaitos (*Fiscalía de Menores*) ja oikeudenkäynnin Espanjan nuorisotuomioistuimella (*Juzgado de Menores*). Nuorisotuomioistuimella on erityinen toimivalta, josta säädetään alaikäisten rikosoikeudellisesta vastuusta 12. tammikuuta 2000 annetussa organisaatiossa laissa 5/2000. Siinä säädetään, että 14–18-vuotiaat alaikäiset ovat rikosoikeudellisessa vastuussa mutta heihin sovelletaan erityistä oikeudellista järjestelmää. Jos alaikäinen pidätetään, hänet luovutetaan syyttäjälaitoksen nuorisosasioita käsittelevälle osastolle (*Secciones de Menores de la Fiscalía*). Huoltajalle, holhousvastuussa olevalle henkilölle tai tosiasialliselle huoltajalle ilmoitetaan pidätyksestä ja sen tapahtumapaikasta heti, kun pidätetyn alaikäisyys on todettu.

Jos alaikäinen on ulkomaan kansalainen, pidätyksestä ilmoitetaan hänen maansa konsuliedustustolle.

Haavoittuvassa asemassa olevia epäiltyjä koskevat erityistakeet

Haavoittuvassa asemassa olevia epäiltyjä koskevia suoja-toimia ei ole tällä hetkellä järjestelmällisesti sisällytetty Espanjan lainsäädäntöön. Asiasta säädetään kuitenkin rikosprosessilain luonnoksessa, joka ei ole vielä tullut voimaan.

Espanjan lainsäädäntöön sisältyy joitakin erityisiä suojatoimia haavoittuvassa asemassa olevia epäiltyjä varten. Niitä ovat esimerkiksi helposti ymmärrettävän kielen käyttö rikosoikeudellisissa menettelyissä sekä oikeus maksuttomaan tulkkausapuun, jos henkilö on kuuro tai kuulovammainen tai jos hänellä on kielellisiä vaikeuksia.

Tutkintaan liittyvät lakisääteiset määräajat

Oikeudellinen tutkinta on suoritettava enintään 12 kuukauden kuluessa asian vireillepanosta.

Jos ennen määräajan päättymistä todetaan, että tutkintaa ei voida saada päätökseen sen puitteissa, tuomari voi omasta aloitteestaan tai asianosaisen pyynnöstä ja asianosaisia kuultuaan myöntää peräkkäisiä pidennyksiä enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Nämä pidennykset annetaan määräyksellä, jossa esitetään perustellut selvitykset syistä, jotka ovat estäneet tutkimuksen saattamisen päätökseen määräajassa, sekä vaaditut erityiset toimet ja niiden merkitys tutkimuksen kannalta. Tarvittaessa myös pidennyksen epäämisestä tehdään perusteltu päätös.

Valmistautuminen oikeudenkäyntiin, muun muassa tutkintavankeuden vaihtoehdot ja mahdollisuus siirtää vastaaja kotimaahansa (eurooppalainen valvontamääräys)

Eurooppalaisen valvontamääräyksen avulla oikeudenkäyntiä odottava epäilty tai syytetty voi välttää tutkintavankeuden siten, että hänet vapautetaan väliaikaisesti omaan asuinvaltioonsa. Eurooppalaisella valvontamääräyksellä on tarkoitus taata Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 18 artiklassa vahvistettu kansalaisuuteen perustuvan syrjimättömyyden periaate. Määräys mahdollistaa yhdenvertaisen kohtelun myöntämisen EU:n kansalaisille, joiden epäillään syyllistyneen rikokseen muussa jäsenvaltiossa kuin asuinvaltiossaan, heidän yksilöllisen tilanteensa mukaan ennen oikeudenkäyntiä.

Päivitetty viimeksi: 17/01/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

2 - Vastaajan oikeudet oikeudenkäynnin aikana

Missä oikeudenkäynti pidetään?

Oikeutta käydään toimivaltaisessa tuomioistuimessa, joka yleensä määräytyy rikoksen vakavuuden ja tekopaikan mukaan. Oikeudenkäynnin tuomari on muu tuomari kuin se, joka johti tutkintavaihetta. Näin varmistetaan, että oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin toteutuu.

Voidaanko syytteitä muuttaa oikeudenkäynnin aikana? Jos voidaan, mitkä ovat tällöin vastaajan tiedonsaantioikeudet?

Kyllä, syyttäjäviranomaiset voivat todisteiden vastaanottamisen jälkeen muuttaa niiden tekojen rikosoikeudellista luokittelua, joista sinua syytetään. Se edellyttää, että olosuhteet pysyvät samoina eikä uusia tosiseikkoja esitetä ja että kaikki uuden rikoksen tunnusmerkistöön kuuluvat osatekijät sisältyvät ensimmäiseen rikokseen. Tällaisissa tapauksissa puolustus voi pyytää kuulemisen lykkäämistä uusien todisteiden esittämiseksi, jotta voidaan varmistaa asianmukainen puolustus.

Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Sinulla on oikeus saada tieto syytteistä, oikeus puolustukseen ja asianajajan apuun, oikeus vaikenemiseen, oikeus olla todistamatta itseäsi vastaan, oikeus olla vastaamatta esitettyihin kysymyksiin sekä oikeus syyttömysolettamaan. Sinulla on myös oikeus viimeiseen sanaan oikeudenkäynnin päätyttyä.

Onko minun oltava läsnä oikeudenkäynnissä? Millä edellytyksin oikeudenkäynti voidaan pitää vastaajan poissaollessa?

Espanjan lainsäädännön mukaan syytetyn läsnäolo on välttämätöntä, jotta oikeudenkäynti voidaan pitää. Tämä perustuu tehokasta oikeussuojaa koskevaan oikeuteen (joka estää riittämättömän puolustuksen) ja oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaan oikeuteen (ml. oikeus tulla kuulluksi).

Sinun on oltava läsnä oikeudenkäynnissä puolustaaksesi syyttömyyttäsi. Oikeudenkäynti voidaan kuitenkin järjestää ilman sinua, jos laillisesta kutsusta huolimatta et saavu oikeudenkäyntiin ilman pätevää syytä ja jos vaadittu rangaistus on enintään kaksi vuotta vankeutta tai enintään kuusi vuotta, jos kyseessä on muu rangaistusmuoto. Perusteltu syy olla saapumatta oikeudenkäyntiin olisi esimerkiksi äkillinen sairastuminen, jolloin kuulemista lykättäisiin.

Onko minulla oikeus tulkkiin ja asiakirjojen käännöksiin?

Sinulla on oikeus maksuttomaan tulkkaukseen ja käännöksiin. Sinulla on oikeus saada tulkki, jos et puhu espanjaa tai sen paikkakunnan virallista kieltä, jossa oikeudenkäynti järjestetään. Sinulla on myös oikeus saada kirjallinen käännös asiakirjoista, jotka ovat välttämättömiä puolustautumisoikeutesi käyttämisen kannalta.

Onko minulla oikeus asianajajaan?

Kyllä, sinulla on oikeus itse nimeämäsi asianajajan apuun, tai jos se ei ole mahdollista, virallisesti nimetyn asianajajan apuun. Lisäksi sinulla on mahdollisuus olla yhteydessä häneen ja tavata häntä yksityisesti. Oikeusapu ei ole tarpeen vain silloin kun kyseessä on vähäinen rikos.

Mistä muista menettelyllisistä oikeuksista minun pitäisi tietää (esim. epäillyn saattaminen oikeuden eteen)?

Sinun on syytä olla tietoinen oikeudestasi käyttää kaikkia puolustuksesi kannalta tarpeellisia pitämiäsi todisteita (mm. todistajia, asiantuntijoita, asiakirjoja ja nauhoituksia) edellyttäen, että tuomari tai tuomioistuin hyväksyy ne. Sinulla on oikeus julkiseen oikeudenistuntoon, jollei tuomari tai tuomioistuin turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä ja lain mukaisesti päätt toisin. Tällainen päätös saatetaan tehdä, jotta voidaan taata asianosaisten perusoikeuksien, erityisesti uhrin ja hänen perheenjäsentensä yksityisyyden, riittävä suoja. Oikeudenkäynnin alussa sinulla on myös oikeus tunnustaa kaikki tai osa syytteistä. Tällöin voit päästä syyttäjän kanssa sopimukseen, joka johtaa rangaistuksen lieventämiseen.

Mahdolliset seuraamukset

Oikeudenkäynnin päätteeksi tuomari tai tuomioistuin antaa tuomion, jolla ratkaistaan kaikki oikeudenkäynnin kohteena olevat asiat siten, että syytetty tuomitaan tai vapautetaan kaikista asiassa käsitellyistä rikoksista. Tuomio voidaan antaa myös suullisesti oikeudenkäyntivaiheessa, jolloin se on myöhemmin esitettävä kirjallisesti. Jos osapuolet ilmoittavat tuomion julkaisemisen jälkeen, että he eivät aio hakea muutosta, tuomioistuin julistaa tuomion lopulliseksi. Jos sinut tuomitaan jostakin rikoksesta, tuomari tai tuomioistuin voi tuomiossaan määrätä kyseistä rikosta vastaavan rangaistuksen ylittämättä kuitenkin syyttäjän vaatimaa ankarinta rangaistusta.

Päivitetty viimeksi: 17/01/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

3 - Vastaajan oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Kyllä, rikosasioissa annettuihin tuomioihin voi aina hakea muutosta. Kaikkiin tuomioihin voidaan hakea muutosta ylemmältä tuomioistuimelta muutoksenhakumenettelyllä (*recurso de apelación*). Lisäksi muutoksenhaun ratkaisevan ylemmän tuomioistuimen antamiin tuomioihin voidaan hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta (*Tribunal Supremo*) kassaatiomenettelyssä (*recurso de casación*) eri perustein riippuen siitä, missä alkuperäisessä menettelyssä tuomio on annettu. Vähäisiä rikoksia koskevilla menettelyillä annettuihin tuomioihin voidaan poikkeuksellisesti hakea muutosta ainoastaan tavallisella muutoksenhakumenettelyllä (niihin ei voida hakea muutosta kassaatioperusteen pohjalta).

Muutoksenhaun määrääjat määräytyvät noudatetun menettelyn mukaan. Ne lasketaan tuomion tiedoksiantopäivästä. Esimerkiksi tavallisissa ja yksinkertaistetuissa oikeudenkäynneissä sekä valamiehistömenettelyissä määräaika on kymmenen päivää. Nopeutetuissa oikeudenkäynneissä ja vähäisiä rikoksia koskevilla menettelyillä määräaika on viisi päivää. Kassaatiovalituksesta on ilmoitettava viiden päivän kuluessa. Tämän jälkeen kyseisen muutoksenhaun aloittamisen määräaika on 15, 20 tai 30 päivää sen mukaan, millä alueella hakemuksen kohteena olevan tuomion antanut tuomioistuin sijaitsee.

Millaisia menettelyvaihtoehtoja muutoksenhaussa on?

Jos sinut on tuomittu oikeudenkäynnissä poissaolevana (niissä tapauksissa, joissa tällainen oikeudenkäynti on laillisesti mahdollinen), sinulla on oikeus hakea muutosta tuomioon – vaikka määräaika olisi jo kulunut umpeen – samoin perustein kuin muutoksenhaussa. Kymmenen päivän määräaika lasketaan siitä päivästä, jona olet saanut tietää tuomiosta.

Vaikka tuomio olisi lopullinen, voit tietyissä tapauksissa hakea sen kumoamista ja uuden tuomion antamista lopullisen tuomion uudelleentarkastelumenettelyn (*recurso de revisión de sentencias firmes*) avulla (esim. jos tuomio perustuu asiakirjaan tai todistajanlausuntoon, joka on myöhemmin todettu vääräksi, jos samasta rikoksesta on tuomittu kaksi henkilöä, joista vain toinen olisi voinut olla tekijä, tai jos Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on antanut tuomilulle myönteisen tuomion).

Jos muutoksenhakekeinot tuomioistuimissa on käytetty loppuun mutta olet edelleen sitä mieltä, että perusoikeuksiasi on loukattu, voit hakea muutosta perustuslakituomioistuimissa (*Tribunal Constitucional*) perusoikeuksien ja -vapauksien loukkaamista koskevalla kanteella (*recurso de amparo*). Kun kaikki Espanjassa käytettävissä olevat oikeussuojakeinot on käytetty, voit kääntyä myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen puoleen.

Mitä seurauksia tuomiosta on?

Rikoksesta riippuen voidaan määrätä erityyppisiä seuraamuksia. Niitä ovat esimerkiksi vapausrangaistukset (vankeusrangaistus tai ympärivuorokautinen valvonta), muut kuin vapausrangaistukset (ajokielto tai yhdyskuntapalvelu, vain suostumuksellasi) ja sakot (tietyn rahamäärän maksaminen). Rikoksesta määrätyn rangaistuksen lisäksi sinut voidaan määrätä maksamaan vahingonkorvausta, jos rikoksesta on aiheutunut vahinkoa (rikoksesta johtuva siviilioikeudellinen vastuu, jota voidaan vaatia sinulta samassa rikosoikeudellisessa menettelyssä). Jos et maksa sakkoo, kyseinen rangaistus voidaan korvata vapausrangaistuksella tai yhdyskuntapalvelulla.

Rikosrekisteri

Tuomio merkitsee, että saat rikosrekisterimerkinnän, joka tallennetaan Espanjan rikosrekisteriin (*Registro de Antecedentes Penales*). Rikosrekisterimerkintä voi vaikuttaa rangaistuksen ankaruuteen, jos syyllistyt uuteen rikokseen. Lisäksi se saattaa estää sinua saamasta etuja tuomitun rangaistuksen suorittamiseen (esim. siten, ettet voi saada ehdollista vankeusrangaistusta). Kun olet suorittanut saamasi rangaistuksen, rikosrekisterimerkintä poistetaan tietyn ajan kuluttua eikä siitä ole sinulle enää kielteisiä seurauksia. Määräaika määräytyy rikoksen tyyppin ja vakavuuden mukaan. Se vaihtelee kuudesta kuukaudesta (jos kyseessä on vähäinen rikos) kymmeneen vuoteen (vakavimmissa rangaistuksissa).

Tuomion täytäntöönpano, pidätettyjen siirtäminen, rangaistuksen lykkääminen ja vaihtoehtoiset seuraamukset

Kun tuomiosta on tullut lopullinen joko siksi, että kaikki muutoksenhakekeinot on käytetty, tai siksi, että muutoksenhaku on kulunut umpeen ilman, että muutoksenhakua on tehty, tuomio on pantava täytäntöön. Toisin sanoen määrätty rangaistus on suoritettava. Jos rangaistusta ei suoriteta vapaaehtoisesti, tuomari määrää tarvittavat toimenpiteet rangaistuksen täytäntöönpanemiseksi (esim. määrää poliisin etsimään ja pidättämään sinut vankilatuumion suorittamista varten tai takavarikoimaan omaisuuttasi sakon maksamiseksi).

Ehdollinen vankeusrangaistus: Jos tuomio on vapausrangaistus (vankeusrangaistus tai ympärivuorokautinen valvonta) tietyssä paikassa, esim. kotonasi), sinulla ei ole aiempaa rikosrekisteriä vastaavista rikoksista, eikä vankeusrangaistus ylitä tiettyä kesto (yleensä kahta vuotta), tuomari voi päättää rangaistuksen täytäntöönpanon ehdollisuudesta: sinun ei tarvitse mennä vankilaan, jos et syyllisty uuteen rikokseen tietyn ajanjakson aikana. Jos kuitenkin syyllistyt tuona aikana toiseen rikokseen, sinua voidaan vaatia suorittamaan aiemmin ehdollisena määrätty rangaistus uudesta rikoksesta määrätyn rangaistuksen lisäksi. Jos et syyllisty ehdollisuuden aikana uuteen rikokseen, alkuperäinen rangaistuksesi katsotaan suoritetuksi ja rikosrekisterimerkintäsi voidaan poistaa laissa säädetyn määräajan päätyttyä.

Joskus tuomari voi asettaa ehdollisen vapausrangaistuksen täytäntöönpanolle muita ehtoja, joita voivat olla esimerkiksi osallistuminen huumeriippuvaisten kuntoutukseen taikka kielto mennä tiettyihin paikkoihin tai lähestyä tiettyjä henkilöitä.

Vaihtoehtoinen rangaistus: Jos sinulle määrätty rangaistus on alle kolmen kuukauden vankeusrangaistus, tuomari korvaa vankeusrangaistuksen joka tapauksessa jollakin muulla, lievemmällä rangaistuksella (sakko, yhdyskuntapalvelu tai ympärivuorokautinen valvonta).

Jos olet ulkomaan kansalainen ja määrätty rangaistus on yli vuoden mutta enintään viiden vuoden vankeusrangaistus, tuomari voi määrätä, että tämä rangaistus korvataan sillä, että sinut karkotetaan maasta ja saat palata vasta tietyn vuosimäärän kuluttua. Jos vankeusrangaistuksen kesto on yli viisi vuotta, sinun on ennen karkottamista suoritettava osa tuomarin määräämästä rangaistuksesta ennen kuin sinut voidaan karkottaa.

Vankien siirtäminen: Jos sinut on tuomittu vankeusrangaistukseen, sinulla on oikeus suorittaa se lähellä kotiasi sijaitsevassa vankilassa, ellei tapauksessa ole poikkeuksellisia perusteita. Jos olet Euroopan unionin kansalainen, sinut voidaan siirtää kotimaahasi suorittamaan rangaistuksesi siellä. Jos olet kolmannen maan kansalainen, siirto määräytyy sen mukaan, sallitaanko se kansainvälisissä sopimuksissa.

Valvontarangaistus: Jos tuomittu on syyllistynyt tiettyihin erityisen vakaviin rikoksiin, hän voi joutua kyseiseen rikokseen sovellettavien rangaistusten lisäksi oikeudelliseen valvontaan. Tällöin tuomitun on noudatettava tuomarin mahdollisesti antamia määräyksiä (yleensä silloin, kun hän vapautuu vankilatuumion suorittamisen jälkeen). Nämä toimenpiteet ovat keskenään hyvin erilaisia. Valittu toimenpide määräytyy tehdyn rikoksen vakavuuden tai tyyppin mukaan (esim. lääketieteelliseen hoitoon tai seksuaalikasvatusohjelmiin osallistuminen tai kielto lähestyä tiettyjä henkilöitä tai pitää yhteyttä heihin). Määräysten laiminlyönti voi johtaa muiden toimenpiteiden määräämiseen. Vakavissa tai toistuvissa rikkomistapauksissa sinua voidaan syyttää uudesta rikoksesta, jos et noudata määrättyjä oikeudellisia toimenpiteitä.

Valvontarangaistus eroaa ehdollisesta vapauttamisesta, johon sinulla olisi oikeus, jos sinut on tuomittu vankeusrangaistukseen, olet jo suorittanut osan tuomiostasi ja olet tähän mennessä osoittanut hyvää käytöstä. Tällaisissa tapauksissa jäljellä oleva vankeusrangaistus voidaan keskeyttää. Henkilö voidaan vapauttaa, ja häntä voidaan vaatia noudattamaan tuomarin määräämiä toimenpiteitä.

Päivitetty viimeksi: 17/01/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.